

53/2024 Sb. Zákon

ze dne 6. února 2024

O řízeních souvisejících s hlubinným úložištěm radioaktivního odpadu

Vyhlášeno dne 7. března 2024, datum poslední novelizace 1. července 2024

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje některé zvláštní postupy při přípravě, výstavbě a provozování hlubinného úložiště radioaktivního odpadu (dále jen „hlubinné úložiště“) a způsob, jakým je v nich zajišťováno respektování zájmů obcí, kterým náleží příspěvek z jaderného účtu podle § 117 odst. 1 atomového zákona, a jejich občanů.

§ 2

Hlubinné úložiště

Hlubinným úložištěm je jaderné zařízení sloužící k trvalému ukládání radioaktivního odpadu nejméně v hloubce 300 m pod zemským povrchem tak, aby jeho umístění vyhovovalo podmínkám jaderné bezpečnosti pro ukládání vysokoaktivního odpadu.

§ 3

Zvláštní ustanovení o řízení o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry

(1) V řízení, jehož předmětem je hlubinné úložiště, se pro stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry použije postup pro stanovení průzkumného území pro vyhledání nebo průzkum ložisek vyhrazených nerostů podle zákona o geologických pracích, nestanoví-li tento zákon jinak.

(2) V řízení o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry podle odstavce 1 nařídí Ministerstvo životního prostředí ústní jednání v obci, na jejímž území se má průzkumné území nebo jeho část

nacházet. Je-li takových obcí více, nařídí Ministerstvo životního prostředí ústní jednání v kterékoliv z nich.

(3) Ústní jednání se koná nejdříve po uplynutí 30 dnů ode dne zahájení řízení.

(4) Obec, na jejímž území se má průzkumné území nebo jeho část nacházet, může požádat Ministerstvo životního prostředí o prodloužení lhůty k připomínkám a návrhům. Ministerstvo životního prostředí v takovém případě lhůtu přiměřeně prodlouží.

§ 4

Výběr umístění hlubinného úložiště

(1) Správa úložišť radioaktivních odpadů předloží Ministerstvu průmyslu a obchodu návrh výběru hlavního a záložního umístění hlubinného úložiště (dále jen „návrh výběru umístění hlubinného úložiště“) spolu s rozhodnutím o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry, jehož předmětem je hlubinné úložiště. Návrh výběru umístění hlubinného úložiště obsahuje odůvodnění a výpočet příspěvků z jaderného účtu podle § 117 atomového zákona.

(2) Ministerstvo průmyslu a obchodu

a) požádá obec, na jejímž území má být umístěno hlavní nebo záložní hlubinné úložiště (dále jen „dotčená obec“), o vyjádření k návrhu výběru umístění hlubinného úložiště ve lhůtě 140 dnů ode dne obdržení žádosti Ministerstva průmyslu a obchodu; vyjádření dotčené obce k návrhu výběru umístění hlubinného úložiště, bude-li poskytnuto v uvedené lhůtě, je podkladem pro určení umístění hlubinného úložiště vládou podle odstavce 3,

b) provede hodnocení návrhu výběru umístění hlubinného úložiště, a to jeho souladu se státní energetickou koncepcí, koncepcí nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým jaderným palivem v České republice, územně plánovací dokumentací a s ochranou veřejných zájmů,

c) projedná návrh výběru umístění hlubinného úložiště, vyjádření dotčené obce k návrhu výběru umístění hlubinného úložiště podané ve lhůtě uvedené v písmeni a) a hodnocení návrhu výběru umístění hlubinného úložiště podle písmene b) se Správou úložišť radioaktivních odpadů,

d) zašle dotčené obci stanovisko k jejímu vyjádření podle písmene a) ve lhůtě do 90 dnů ode dne obdržení tohoto vyjádření,

e) projedná návrh výběru umístění hlubinného úložiště s Ministerstvem životního prostředí; vyjádření Ministerstva životního prostředí je podkladem pro určení umístění hlubinného úložiště vládou podle odstavce 3,

f) projedná návrh umístění hlubinného úložiště s občany dotčených obcí, a to na území některé z nich, a umožní jim vyjádřit se k návrhu výběru umístění hlubinného úložiště spolu s hodnocením návrhu výběru umístění hlubinného úložiště podle písmene b), vyjádřením dotčené obce k návrhu výběru umístění hlubinného úložiště podaným ve lhůtě uvedené v písmeni a), vyjádřením Ministerstva životního prostředí podle písmene e), a to nejpozději při ústním projednání; stanovisko k vyjádření občanů dotčených obcí zpracované Ministerstvem

průmyslu a obchodu je podkladem pro určení umístění hlubinného úložiště vládou podle odstavce 3,

g) předloží návrh výběru umístění hlubinného úložiště spolu s hodnocením návrhu výběru umístění hlubinného úložiště podle písmene b) a vyjádřením dotčené obce k návrhu výběru umístění hlubinného úložiště podaným ve lhůtě uvedené v písmeni a), vyjádřením Ministerstva životního prostředí podle písmene e) a stanoviskem Ministerstva průmyslu a obchodu k vyjádření občanů dotčených obcí podle písmene f) vládě k projednání.

(3) Vláda usnesením určí hlavní a záložní umístění hlubinného úložiště a může stanovit příspěvky dotčeným obcím nad rámec příspěvků podle atomového zákona; vychází při tom z návrhu výběru umístění hlubinného úložiště a dalších podkladů předložených Ministerstvem průmyslu a obchodu. Právní účinky usnesení vlády podle věty první nastanou okamžitě po uplynutí lhůty uvedené v odstavci 4.

(4) Vláda předloží oběma komorám Parlamentu usnesení podle odstavce 3 na vědomí neprodleně po přijetí tohoto usnesení; Poslanecké sněmovně nelze usnesení předložit v období 4 měsíců před skončením jejího volebního období. Pokud by nemohlo být usnesení podle odstavce 3 předloženo Poslanecké sněmovně z důvodu podle věty první nebo pokud byla Poslanecká sněmovna v průběhu lhůty podle věty druhé rozpuštěna, předloží vláda usnesení podle odstavce 3 nově zvolené Poslanecké sněmovně neprodleně po její ustavující schůzi. Uplynutím lhůty 180 dnů od doručení usnesení vlády každé z komor Parlamentu je usnesení účinné.

§ 5

Zvláštní ustanovení o řízení o stanovení chráněného území pro zvláštní zásah do zemské kůry

(1) V řízení, jehož předmětem je hlubinné úložiště, se pro stanovení chráněného území pro zvláštní zásah do zemské kůry použije horní zákon, nestanoví-li tento zákon jinak.

(2) Účastníkem řízení o stanovení chráněného území pro zvláštní zásah do zemské kůry podle odstavce 1 je i dotčená obec.

(3) V řízení o stanovení chráněného území pro zvláštní zásah do zemské kůry podle odstavce 1 nařídí Ministerstvo životního prostředí ústní jednání, které se koná nejdříve po uplynutí 30 dnů ode dne zahájení řízení.

(4) Dotčená obec může požádat Ministerstvo životního prostředí o prodloužení lhůty k připomínkám a návrhům. Ministerstvo životního prostředí v takovém případě lhůtu přiměřeně prodlouží.

§ 6

Zvláštní ustanovení o řízení o povolení hornické činnosti spočívající ve zvláštním zásahu do zemské kůry

(1) V řízení, jehož předmětem je hlubinné úložiště, se při povolování hornické činnosti spočívající ve zvláštním

zásahu do zemské kůry použije zákon o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě a horní zákon, nestanoví-li tento zákon jinak.

(2) Obvodní báňský úřad oznámí zahájení řízení o povolení hornické činnosti podle odstavce 1 dotčeným orgánům státní správy a účastníkům řízení nejpozději 30 dnů přede dnem konání ústního jednání, popřípadě místního šetření.

(3) Dotčená obec může požádat obvodní báňský úřad o prodloužení lhůty k připomínkám a návrhům. Obvodní báňský úřad v takovém případě lhůtu přiměřeně prodlouží.

§ 7

Zvláštní ustanovení o řízení podle atomového zákona

(1) V řízení, jehož předmětem je hlubinné úložiště, se pro vydání povolení k umístění, výstavbě, uvádění do provozu, provozu, provedení změny ovlivňující jadernou bezpečnost, technickou bezpečnost a fyzickou ochranu a provedení rekonstrukce nebo jiných změn ovlivňujících radiační ochranu, monitorování radiační situace a zvládnutí radiační mimořádné události použije atomový zákon, nestanoví-li tento zákon jinak.

(2) Dotčená obec se může vyjádřit k obsahu zveřejnitelné části dokumentace pro povolovanou činnost do 90 dnů ode dne obdržení výzvy žadatele o povolení k umístění hlubinného úložiště. Součástí žádosti o povolení k umístění hlubinného úložiště je i vyjádření dotčené obce, pokud dotčená obec vyjádření poskytla ve lhůtě podle věty první. Vyjádření dotčené obce je v takovém případě podkladem rozhodnutí o povolení k umístění hlubinného úložiště a Státní úřad pro jadernou bezpečnost se s ním vypořádá v jeho odůvodnění.

§ 8

Vztah k veřejnosti

(1) Dotčená obec při přípravě, výstavbě a provozování hlubinného úložiště dbá o respektování zájmu svých občanů. Dotčená obec zveřejní po zahájení řízení podle § 3 a § 5 až 7 informaci o těchto řízeních po dobu nejméně 90 dnů na úřední desce, popřípadě též způsobem v místě obvyklým, a umožní občanům obce vyjádřit se způsobem v místě obvyklým. Vyjádření občanů obce obec zohlední při svém vystupování a úkonech v rámci řízení a postupů podle tohoto zákona.

(2) Příslušný správní orgán informuje veřejnost o zahájení řízení podle § 3 a § 5 až 7 na svých internetových stránkách.

(3) Příslušný správní orgán zveřejní na svých internetových stránkách pravomocné rozhodnutí, kterým v řízení podle § 3 nebo § 5 až 7 rozhodl ve věci nebo zastavil řízení.

(4) Správa úložišť radioaktivních odpadů průběžně informuje veřejnost o aktuálních procesech přípravy, výstavby a provozování hlubinného úložiště na svých internetových stránkách.

(5) Pro komunikaci a zapojení dotčených územních samosprávných celků do procesu přípravy výstavby a provozování hlubinného úložiště Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci se Správou úložišť radioaktivních odpadů zřizuje pracovní skupinu.

§ 9

Přechodná ustanovení

(1) Řízení o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry, jejichž předmětem je hlubinné úložiště, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

(2) Průzkumná území pro zvláštní zásah do zemské kůry, jejichž předmětem je hlubinné úložiště, stanovená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se považují za průzkumná území pro zvláštní zásah do zemské kůry podle tohoto zákona.

§ 10

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2024.

Pekarová Adamová v. r.

Pavel v. r.

Fiala v. r.